

Õpetajate/õppejõudude haridustehnoloogilised pädevused ning uus koolituste ja pädevuste veeb

Tutvustavad: Varje Tipp ja Mari-Liis Peets
Haridustehnoloogiliste pädevuste töörühma liikmed
“Võrgustik võrgutab” seminaride sarja raames

Tallinn

25.08.2011

Temaatiliste võrgustike seminari toetab Euroopa Liit.

HARIDUSTEHNOLLOOGILISED PÄDEVUSED

Eneseanalüüsi ja -arengu abimees

Mis need on?

HT pädevuste saamislugu/ajalugu

Kelle ja mille jaoks need on?

Pädevus ehk kompetentsus hariduse kontekstis on **teadmiste, oskuste, hoiakute ja väärtushinnangute kogum**, mis on vajalik tulemuslikuks ja jätkusuutlikuks tegutsemiseks teatud valdkonnas. Pädevused on õpitavad, aga nad ei kujune välja mingi konkreetse aine õpingute tulemusena. Üks pädevuste olulisi omadusi on ülekantavus - pädevus pole rakendatav vaid ühes kindlas kontekstis. Nii loovad pädevused aluse elukestvaks õppeks. Eristatakse **üld- valdkonna-, ja võtmepädevusi**.

Allikas: <http://et.wikipedia.org/wiki/P%C3%A4devus>

HT pädevuste loomise ajalugu

- **2000. a.** Vabariigi Valitsuse määrusena kehtestatud **õpetajate koolituse raamnõuetes** mainitakse §6 ühena üldhariduslike õpingute eesmärkidest „**oskust kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) võimalusi**“, samas sõnastuses korratakse seda oskust ka §18 õpetaja üldpädevusnõuete loetelus.

Üldpädevusnõuete loetelu

Õpetaja kutsestandardi 5. peatükis „Kutseoskused“ loetletakse õpetajalt eeldatavate üldteadmiste ja -oskuste all (p.5.1.4) juba detailsemalt:

- 1) oskab kasutada IKT riist- ja tarkvara, sh õpiprogramme ja veebipõhiseid õpikeskkondi;
- 2) tunneb IKT-põhise aktiiv- ja projektõppe põhimõtteid ja metoodikat ning oskab neid aineõppesse integreerida;
- 3) oskab valmistada elektroonilisi ja veebipõhiseid õppematerjale;
- 4) oskab leida infot ja leitud infot/allikaid/materjale kriitiliselt hinnata, materjale refereerida ja nendele korrektselt viidata;
- 5) oskab kasutada erinevaid IKT vahendeid oma tööde vormistamiseks ja esitamiseks (nt e-portfolio, koduleht jmt) ning andmete süstematiseerimiseks;
- 6) järgib veebipõhise informatsiooni ja intellektuaalse omandi kasutamise häid tavasid;
- 7) teab IKT kasutamisega seonduvaid ohte enda ja õpilaste tervisele, sotsiaalsele ja vaimsele arengule, oskab neid vältida õppeprotsessis

HT pädevuste loomise ajalugu

- **2003. a.** jõustunud haridusministri määrus **Pedagoogide atesteerimise tingimused ja kord** ei maini otseselt kordagi mõisteid ,IKT‘, ,infotehnoloogia‘ ja ,arvuti‘, kuid atesteermiskomisjonide praktikas on muutumas tavaliseks nt. **omavalmistatud digitaalse õppevara** esitamine ühe tõendina enda professionaalsest arengust.
- **Atesteerimine ei motiveeri kutseoskuskõudeid omandama. KAS PEAKS?**

HT pädevuste loomise ajalugu

- **2005.** aastal Tiigrihüppe Sihtasutuse koolitajad Laine Aluoja, Varje Tipp ja Tiia Niggulis koostöös Mart Laanperega töötasid välja [Õpetaja haridustehnoloogilised pädevusnõuded üldhariduskoolide õpetajatele](#). Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt jäi see dokument seadustamata. HT pädevuste vajadus tekkis uue koolituskursuse [DigiTiiger](#) loomisega, mis vastas teise taseme õpetajate ht-ste pädevusnõuetele.

HT pädevuste loomise ajalugu

Õpetaja

haridustehnoloogilised pädevusnõuded vastasid kolmele tasemele:

- Tavakasutaja,
- Aktiivne rakendaja,
- Koolitaja/Mentor/Nõustaja),

mis oli jagatud kuude alamvaldkonda:

- IKT kasutamine,
- Tehnoloogiline õpikeskkond,
- E-õpe ja õppekava-arendus,
- E-õpe ja hindamine,
- Professionaalne areng,
- Tehnoloogia sotsiaalsed ja eetilised aspektid.

HT pädevuste loomise ajalugu

Pädevuste väljatöötamisel võeti aluseks:

- 1) Riiklikud Haridustehnoloogia Standardid (NETS) (Rahvusvaheline Haridustehnoloogia Ühing, <http://cnets.iste.org>)
- 2) Õpetaja V kutsestandard, Hariduse Kutsenõukogu
- 3) „Õppiv Tiiger” - Eesti e-õppe arengukava üldhariduses 2006-2009 projekt
- 4) Tiigrihüppe Sihtasutuse koolitajate suveseminaril tehtud ettepanekutest.

HT pädevuste loomise ajalugu

- **2006.a.** alustasid HT pädevuste väljatöötamisega kutse- ja ülikoolid
- Õppejõudude ning õpetajate **teadliku ning eesmärgipärase koolitamise eesmärgil** moodustas e-Õppe Arenduskeskus **HT pädevuste töörühma**, kes töötasid/vad välja õppejõudude ja õpetajate haridustehnoloogilised pädevused (*aluseks võeti Tiigrihüppe Sihtasutuse töörühma poolt välja töötatud Õpetajate haridustehnoloogilised pädevusnõuded üldhariduskoolide õpetajatele*).
- Arendusega saab tutvuda aadressilt:
<http://haridustehnoloogid.blogspot.com>
- http://www.e-ope.ee/opetajatele/e-ope_taienduskooolitus/haridustehnoloogilised_padevused

HT pädevuste loomise ajalugu

Haridustehnoloogilised pädevused jaotati teemade kaupa **nelja plokki**:

1. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamine
2. Õpikeskkonna kujundamine
3. Õpetamine
4. Tehnoloogia sotsiaalsed ja eetilised aspektid

Teemade lõikes jagunevad pädevused **kolmele tasemele**:

- 1. baastase,
- 2. kesktase,
- 3. kõrgtase.

Haridustehnoloogiliste pädevuste kujunemise ajalugu Eestis

- <http://www.eope.ee/eOAK/tooruhmad/padevused>
- Hans Põldoja, Heikki Eljas, Jane Mägi, Ly Sõõrd, Marju Piir, Marko Puusaar, Mari-Liis Peets, Varje Tipp, Ragnar Õun, Maarja Kask jpt...
- Ekspert Mart Laanpere
- Vaata lisaks:
<http://http://haridustehnoloogid.blogspot.com>

Kus ollakse pädevustega täna?

ÜHINE HT PÄDEVUSTE MUDEL 😊

2011. aastal rakendus ka uus õpetajate ja õppejõudude haridustehnoloogiliste pädevuste enesehindamismudel.

Dokumendiga saate tutvuda:

http://www.eope.ee/download/repository/Haridustehnoloogilised_padevused.pdf

Enesehindamine toimub viiel tasemel

- **E** taset iseloomustab teadmiste ja oskuste kasutamine tüüpolukordades piiratud viisidel;
- **D** taset iseloomustab teadmiste ja oskuste kasutamine tüüpolukordades, st juba tuttavates situatsioonides;
- **C** taset iseloomustab teadmiste ja oskuste eesmärgipärane kasutamine vastavalt tekkinud olukorrale;
- **B** taset iseloomustab teadmiste ja oskuste eesmärgipärane ning loov kasutamine, st tekkinud olukorrast osatakse näha ka paar sammu ettepoole;
- **A** taset iseloomustab väga hea teadmiste ja oskuste vaba ning loov kasutamine, st et lisaks oskusele järgmisi samme ette ennustada, toimub väga kiire ümberorienteerumine parima tulemuse saavutamiseks.

Aluseks võetud: ISTE ja NETS pädevused

- http://www.eope.ee/download/repository/ISTE_NETS_p%22adevused_2011.pdf
- Allikas: National Educational Technology Standards for Teachers, Second Edition ©2008, ISTE® (International Society for Technology in Education), www.iste.org. All rights reserved.
NETS.T:
<http://www.iste.org/Content/NavigationMenu/NETS/ForTeachers/2008Standards/NETS>

I Õppijate innustamine ja juhendamine digikeskkonnas

- 1.1. Õppijate loovuse ja innovatsiooni toetamine ning arendamine
- 1.2. Õppijate innustamine eluliste probleemide lahendamisel
- 1.3. Õppijate suunamine isiklike kogemuste refleksioonile ja mõtestamisele
- 1.4. Õppijatega koostöös toimuva teadmusloome juhendamine

II Õpikeskkonna kavandamine ja õppeprotsessi läbiviimine digiajastu

- 2.1. Väljundipõhise õppe kavandamine
- 2.2. Ennastjuhtivat õppijat toetava õpikeskkonna kujundamine
- 2.3. Õpiülesannete koostamine ja kasutamine arvestades õppija individuaalsed eripära
- 2.4. Õpitulemuste kujundav ja kokkuvõttev hindamine

III Digiajastu töökeskkonna kujundamine

- 3.1. Digiajastu töövõtete ja -vahendite kasutamine
- 3.2. Erinevate osapoolte kaasamine koostöösse õppijate arengu huvides
- 3.3. Suhtlemine õppijate, kolleegidega ja teiste osapooltega digitaalse meedia vahendusel
- 3.4. Info kogumine ja analüüsimine

IV Digiühiskonna kodanikuna käitumine

- 4.1. Digivahendite turvaline, legaalne ja eetiline kasutamine ning nende praktikate levitamine
- 4.2. Digivahendite valimine, tagades õppijatele võrdsed võimalused
- 4.3. Vastutustundlik käitumine digikeskkonnas ja digitaalse etiketi järgimine
- 4.4. Koostöö mitmekultuurilises digikeskkonnas

V Professionaalne areng digiajastul

- 5.1. Osalemine kohalikes ja rahvusvahelistes praktikakogukondades ja/või võrgustikes
- 5.2. Digiajastu haridusuuenduste eestvedamine
- 5.3. Teadustulemuste ja toimivate praktikate regulaarne kaardistamine uute õpitehnoloogiate valdkonnas
- 5.4. Oma arengu kaardistamine, dokumenteerimine, analüüsimine ja esitlemine

Kellele ja milleks HT pädevused?

- Õppejõudude ning õpetajate teadliku ning eesmärgipärase koolitamise eesmärgil;
- HT pädevused kutsealase arengu eesmärgil;
- HT pädevused on kujunenud praktiliselt hädavajalikuks eelduseks õpetaja toimetulekuks oma igapäevatöös ja kutsealases arengus;
- Ht pädevuste vajadus uute koolituskursuste väljatöötamiseks ja pädevuspõhise koolituse läbiviimiseks;

Kellele ja milleks HT pädevused?

- Enesehindamiseks, abiks eneseanalüüsi kirjutamisel
- Enese esitlemiseks (tööandjale, projektides osalemiseks jne...)

Vahendina näiteks

- E-Portfoolio koostamiseks
 - <http://laineeportfoolio.weebly.com/paumldevused.html>)
 - <https://sites.google.com/site/varjeeportfoolio/>
 - <http://e-portfoolio.page.tl/Esileht.htm>
- Lihtsustab koolituste valikut
-

Ülesanne

- Ava palun rühmaga haridustehnoloogiliste pädevuste enesehindamismudel
<http://bit.ly/o4nt92>
- Lisa pädevuste alla, kuidas antud pädevust saab mõõta ja kommenteeri, mis on arusaamatu
- **PÄRAST HT pädevusmudeliga tutvumist anna palun TAGASISIDE SIIT:**
<http://www.eformular.com/euni/tagasisidepadevused2011.html>

PÄDEVUSTE RAKENDAMISEKS ja HINDAMISEKS KOOLITUSTE VEEB

- Koolituste veeb <http://koolitused.ee-ope.ee>

Tutvustab: Mari Liis Peets